Lieta Nr.110021806
143/AA43-1019-08/15

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 28.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Birzgalis,
tiesneses L.Slica un S.Zakrevska,

piedaloties pie administratīvās atbildības saucamajai personai *R.B.* un zvērinātam advokātam Uldim Lapiņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *R.B.*, personas kods */dzēsts personas kods/*, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta ceturtās daļas sakarā ar *R.B.* apelācijas sūdzību par Bauskas rajona tiesas tiesneses 2006.gada 16.jūnija lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 12.jūnijā Bauskas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas jaunākais inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 053367 par to, ka 2006.gada 12.jūnijā plkst.02.10 Bauskā, Slimnīcas ielā 4, virzienā uz Dārza ielu *R.B.* vadīja transportlīdzekli Hyundai Santafe, valsts reģistrācijas Nr.*/dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, atrodoties alkohola iespaidā. *R.B.* ar alkometru Lion SD-400 Nr.21955D konstatēta minimālā alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 1,849 promiles.

Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka *R.B.* izdarījis pārkāpumu, par ko atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[15]panta ceturtajā daļā.

[2] Bauskas rajona tiesas tiesnese ar 2006.gada 16.jūnija lēmumu (turpmāk – Lēmums) atzina *R.B.* par vainīgu LAPK 149.[15]panta ceturtajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīja ar administratīvo arestu uz 10 (desmit) diennaktīm, naudas sodu Ls 500 (pieci simti latu) apmērā un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem.

Lēmumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[2.1] *R.B.* tiesas sēdē paskaidroja, ka bija dzēris un braucis mājās ar firmas automašīnu, pirms braukšanas, gaidot „Statoil" degvielas uzpildes stacijā, izdzēris divus alus, apturēts, divas reizes pūtis, slikti darījis, nožēlo izdarīto, lūdz atlikt administratīvā aresta izpildi, lai samaksātu sodu.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[2.2] Nosakot soda veidu un mēru, tiesnese vadās no LAPK 32.panta un ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, *R.B.* personību, ka agrāk nav sodīts, viņa vainas pakāpi, attieksmi pret izdarīto, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošo apstākli saskaņā ar LAPK 33.pantu, ka vaļsirdīgi nožēlo izdarīto.

Atbildību pastiprinošos apstākļus saskaņā ar LAPK 34.pantu tiesnese nesaskata.

[3] Par Lēmumu *R.B.* iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot minēto Lēmumu atcelt.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētiem apsvērumiem.

[3.1] Veicot alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpotajā gaisā, policijas darbinieki nenomainīja alkometra vienreizējās lietošanas uzgali, kas varēja novest pie nepareizu mērījumu uzrādīšanas. Konkrētajā gadījumā nebija ievēroti Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumi Nr.977 „Prasības mēraparātiem, ar kuriem nosaka alkohola koncentrāciju personas izelpotajā gaisā" (turpmāk – MK noteikumi Nr.977).

[3.2] Tā kā policijas darbinieki neievēroja alkometra lietošanas kārtību, tad arī saņemtie rādījumi nevar tikt atzīti par pareiziem.

[3.3] Tiesa nav ņēmusi vērā LAPK 33.panta otro daļu, proti, nav vērtējusi atbildību mīkstinošu apstākli, ka laikā, kad it kā tika izdarīts pārkāpums, nav bijusi intensīva satiksme, kā arī to, ka netika radīts apdraudējums apkārtējiem cilvēkiem.

[3.4] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka *R.B.* apgādībā ir nepilngadīgs bērns, kurš dzīvo kopā *R.B.* Tā kā *R.B.* darbs ir saistīts ar transportlīdzekļa vadīšanu, tad, zaudējot tiesības vadīt autotransportu, būtiski samazināsies *R.B.* ienākumi, viņš var zaudēt darbu. Šajā gadījumā cietīs *R.B.* nepilngadīgā bērna intereses, kuram nebūs pietiekošu līdzekļu ikdienas vajadzībām, veselības aprūpei un mācībām.

[4] Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Administratīvā apgabaltiesa ar 2007.gada 23.februāra spriedumu atstāja Lēmumu negrozītu, bet *R.B.* apelācijas sūdzību noraidīja.

[5] Par Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 23.februāra spriedumu *R.B.* iesniedza kasācijas sūdzību, lūdzot to pilnībā atcelt un izbeigt tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

[6] Ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk - Administratīvo lietu departaments) 2007.gada 31.augusta spriedumu lietā Nr.SKA-355/2007 Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 23.februāra spriedums atcelts un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Administratīvo lietu departaments 2007.gada 31.augusta spriedumā lietā Nr.SKA-355/2007 ir norādījis, ka izskatāmajā lietā ir nepieciešams

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

noskaidrot, vai šajā lietā izmantotā mēraparāta nolasījums ir izmantojams kā pierādījums lietā.

[7] Tiesas sēdē *R.B.* apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā minētajiem apsvērumiem. *R.B.* pārstāvis papildus norādīja, ka alkometram, ar kuru *R.B.* 2006.gada 12.jūnijā veikta alkohola koncentrācijas pārbaude izelpojamā gaisā, pārbaude pēdējo reizi veikta 2005.gada 8.decembrī, tātad minētais mēraparāts ir ticis lietots vairāk kā sešus mēnešus, līdz ar to nav ievērota normatīvajā aktā noteiktā prasība verificēt alkometru reizi pusgadā. Tā kā alkometrs, ar kuru tika konstatēta alkohola koncentrācija *R.B.* izelpā, nebija izmantojams mērījumu veikšanai, arī iegūtie mērījumi uzskatāmi par nederīgiem.

Motīvu daļa

[8] Uzklausījusi procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir apmierināma.

[9] Saskaņā ar LAPK 149.^{15}panta ceturto daļu par transportlīdzekļa vadīšanu (.), ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 1,5 promiles, (.) transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no desmit līdz piecpadsmit diennaktīm, uzliek naudas sodu piecsimt latu apmērā un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem.

[10] Lietā nav strīda par to, ka *R.B.* 2006.gada 12.jūnijā plkst.02.10 Bauskā vadīja transportlīdzekli.

R.B. nepiekrīt 2006.gada 12.jūnijā notikuma vietā veiktās alkohola koncentrācijas pārbaudes izelpotajā gaisā rezultātiem, norādot, ka policijas darbinieki, veicot minēto pārbaudi, nav ievērojuši normatīvo aktu prasības.

[11] Administratīvā apgabaltiesa konstatē šādus turpmāk minētos apstākļus.

[11.1] 2006.gada 12.jūnijā Bauskas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas jaunākais inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 053367 *(lietas lapa 3)*, kurā konstatēts, ka 2006.gada 12.jūnijā pulksten 02.10 Bauskā, Slimnīcas ielā 4, virzienā uz Dārza ielu *R.B.* vadīja transportlīdzekli Hyundai Santafe, valsts reģistrācijas Nr.*/dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, atrodoties alkohola iespaidā. *R.B.* ar alkometru Lion SD-400 Nr.21955D konstatēta minimālā alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 1,849 promiles.

[11.2] No transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokola Nr.NB 203039 *(lietas lapa 6)* redzams, ka *R.B.* 2006.gada 12.jūnijā veikta alkohola koncentrācijas izelpotajā gaisā pārbaude un plkst.02.16 un 02.32 izdarīti divi mērījumi, kuros konstatēta alkohola koncentrācija attiecīgi 1,868 un 1,849

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

promiles. Transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolam pievienotas 2 mēraparāta Lion SD-400 Nr.21955D izdrukas, kas apliecina protokolā norādītos mērījumus. Minēto transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, kā arī alkometra izdrukas ***R.B.*** ir bez iebildumiem parakstījis.

[12] Ceļu satiksmes likuma 43.[5]panta pirmā daļā noteic, lai konstatētu alkohola reibumu, Valsts policijas darbinieki (.) ir tiesīgi pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja izelpoto gaisu ar šim nolūkam paredzētu mēraparātu, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām, vai nogādāt transportlīdzekļa vadītāju medicīnas iestādē šādas pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas, ka viņš ir alkohola reibumā, bet izelpotā gaisa pārbaudi nav iespējams veikt vai transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt tās rezultātiem. Kārtību, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā, nosaka Ministru kabinets.

No minētās tiesību normas izriet, ka transportlīdzekļa vadītāja izelpotā gaisa pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai, nenogādājot viņu medicīnas iestādē, policijas darbinieki ir tiesīgi veikt tikai ar tādām mērierīcēm, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām. Turklāt arī pārbaudes kārtībai ir jāatbilst Ministru kabineta noteikumiem.

[13] Saskaņā ar MK noteikumu Nr.977 1.punktu šie noteikumi nosaka prasības valsts metroloģiskajai kontrolei pakļautajiem mēraparātiem, ar kuriem nosaka alkohola koncentrāciju personas izelpotajā gaisā (alkometri).

Minēto noteikumu 4.2.punkts nosaka, ka alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā izmanto alkometrus, kuriem veikta atkārtota verificēšana saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu metroloģiskās kontroles kārtību, un to apliecina verificēšanas sertifikāts un verificēšanas uzlīme.

Ministru kabineta 1998.gada 31.augusta noteikumi Nr.334 „Valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu saraksts" (turpmāk - MK noteikumi Nr.334; spēkā līdz 2006.gada 21.jūlijam) noteica valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu un to verificēšanas periodiskumu. Minēto noteikumu 7.1.apakšpunktā noteikts, ka alkometra verificēšanas periodiskums ir ne retāk kā reizi sešos mēnešos.

Līdz ar to secināms, ka MK noteikumi Nr.334 noteica stingru nosacījumu verificēt alkometrus ne retāk kā reizi sešos mēnešos.

Kā redzams no lietas materiāliem, alkometram Lion SD-400 Nr.21955D, ar kuru ***R.B.*** veica alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpojamā gaisā, verificēšana veikta 2005.gada 8.decembrī (*lietas lapa 6)*. Savukārt alkohola koncentrācijas pārbaude izelpojamā gaisā ***R.B.*** veikta 2006.gada 12.jūnijā (*lietas lapa 6*), tas ir, pēc sešiem mēnešiem un četrām dienām pēc minētā mēraparāta verificēšanas.

No minētā konstatējams, ka pēdējā pusgada laikā ***R.B.*** pārbaudē izmantotajam alkometram pārbaude nav veikta, līdz ar to tas nav atzīstams par verificētu un izmantojamu pārbaudes veikšanai.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[14] Saskaņā ar APL 350.panta pirmo daļu tiesību normu interpretācija (tulkojums), kas izteikta kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāta tiesai, kura šo lietu izskata no jauna.

Izskatāmajā lietā Administratīvo lietu departaments savā spriedumā (skat. 2007.gada 31.augusta sprieduma Nr.SKA-355/2007 [8.4] punktu) ir norādījis, ka gan Ceļu satiksmes likums un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi, gan likums „Par mērījumu vienotību" un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi neietver tikai formālas prasības, kuru ievērošanai nebūtu nozīmes vai būtu maza nozīme. Mērījumu pareizība ir būtiska gan iespējamam pārkāpējam (ar to tiek pierādīta viņa vaina pārkāpumā), gan sabiedrībai, kura ir ieinteresēta, lai ceļu satiksmes kontrolē tiktu pareizi noskaidroti fakti, tai skaitā braukšanas ātrums, alkohola reibuma pakāpe, lai arī citi ceļu satiksmes dalībnieki tiktu pasargāti no pārkāpumiem. Likumdevējs ir pietiekami apsvēris pie šobrīd pastāvošā tehnoloģiju attīstības līmeņa iespējamos un nepieciešamos faktu konstatēšanas līdzekļus, paredzot arī ļoti konkrētas prasības alkometriem. Tikai tad, ja mērījums ir veikts atbilstoši šīm prasībām, tā rādījumus var uzskatīt par pietiekami ticamiem konkrēta fakta konstatēšanā. Tiesai šajā ziņā nav jāizdara apsvērumi likumdevēja vietā un jāizdara secinājumi par ticamību.

Līdz ar to, ja konkrētais alkometra verifikācijai noteiktais termiņš ir ticis pārsniegts un alkometrs atzīstams par neverificētu, tad tā mērījuma ticamības jautājums neietilpst tiesas vērtējumā, bet būtu jāizdara secinājums, ka mērījuma fiksējošs pierādījums nav pieļaujams.

[15] Saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" (turpmāk - MK noteikumi Nr.15) 2.punktu alkohola koncentrāciju izelpotajā gaisā transportlīdzekļa vadītājam pārbauda Valsts policijas darbinieks (.), izmantojot portatīvo ierīci alkohola koncentrācijas noteikšanai. Mēraparāta uzrādītā alkohola koncentrācija izelpotajā gaisā ir atbilstoša alkohola koncentrācijai asinīs. Minēto noteikumu 4.punts paredz, ja transportlīdzekļa vadītāja pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā nav iespējams veikt vai ja transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt pārbaudes veikšanai vai tās rezultātiem, darbinieks izdara attiecīgu ierakstu šo noteikumu 8.punktā minētajā protokolā un attiecīgo personu divu stundu laikā nogādā tuvākajā šo noteikumu 1.pielikumā minētajā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.15 19.punktu medicīniskā pārbaude cita starpā paredz arī bioloģiskās vides (asiņu, urīna vai siekalu) paraugu laboratoriskus izmeklējumus.

Tā kā ***R.B.*** 2006.gada 12.jūnijā, parakstot transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu Nr.NB 203039 un alkometra izdrukas ***(lietas lapa 6)***, ir piekritis veiktās pārbaudes rezultātiem, secināms, ka viņa nogādāšanai

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

medicīnas iestādē, lai veiktu medicīnisko pārbaudi, nebija pamata un šāda pārbaude izskatāmajā gadījumā nav notikusi.

Ievērojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka vienīgie pierādījumi, ka pārbaudes laikā *R.B.* ir atradies alkohola ietekmē ar minimālo alkohola koncentrāciju 1,849 promiles, ir iepriekš minētais protokols un tam pievienotās alkometra izdrukas.

Kā tika konstatēts iepriekš [13], *R.B.* pārbaudē 2006.gada 12.jūnijā ir ticis izmantots neverificēts alkometrs. Tā kā Administratīvo lietu departaments ir norādījis [14], ka ar neverificētu alkometru iegūtie mērījumi nav pieļaujami kā pierādījumi, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā lietā nav citu pierādījumu, ka *R.B.* 2006.gada 12.jūnijā Bauskā plkst.02.10, vadot transportlīdzekli, ir bijis alkohola ietekmē ar alkohola koncentrāciju asinīs, kas pārsniedza 1,5 promiles.

[16] LAPK 239.panta 1.punkts paredz, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Lai gan *R.B.* savā apelācijas sūdzībā nenoliedz *(lietas lapa 15)*, ka 2006.gada 12.jūnijā pirms braukšanas, atrodoties „Statoil" degvielas uzpildes stacijā, bija lietojis alkoholu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu, ka transportlīdzekļa vadīšanas laikā alkohola koncentrācija viņa asinīs ir pārsniegusi 1,5 promiles, kas ir obligāts nosacījums personas saukšanai pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 149.^{15}panta ceturto daļu.

Tā kā faktu, ka *R.B.* 2006.gada 12.jūnijā plkst.02.10, vadot transportlīdzekli, ir atradies alkohola ietekmē, var pierādīt tikai ar noteiktiem pierādīšanas līdzekļiem (atbilstošiem alkometra mērījumiem vai laboratorijas izmeklējumu rezultātiem), bet lietā šādu pierādījumu nav, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

[17] Ievērojot iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka *R.B.* apelācijas sūdzība ir apmierināma, bet Lēmums ir atceļams kā prettiesisks, jo pirmās instances tiesas tiesnese nebija izvērtējusi visus lietā esošos pierādījumus.

[18] Saskaņā ar LAPK 289.panta pirmo daļu, ja atceļ lēmumu un izbeidz lietu par administratīvo pārkāpumu, tad piedzītās summas atmaksā, pret atlīdzību atsavinātos un konfiscētos priekšmetus atdod, kā arī atceļ citus ierobežojumus, kas saistīti ar agrāk pieņemto lēmumu. Ja priekšmetu atdot nav iespējams, tiek atlīdzināta tā vērtība. Zaudējumus, kas personai nodarīti sakarā ar nelikumīgu administratīvo arestu, izbeidzot administratīvo lietvedību, atlīdzina likumā „Par izziņas izdarītāja, prokurora vai tiesneša nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu" noteiktajā kārtībā.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Tā kā minētās personas tiesības izriet tieši no likuma, Administratīvās apgabaltiesas ieskatā minētie jautājumi šajā spriedumā nav atsevišķi izlemjami.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[1]panta pirmās daļas 3.punktu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

R.B. apelācijas sūdzību apmierināt.

Atcelt Bauskas rajona tiesas tiesneses 2006.gada 16.jūnija lēmumu par *R.B.* saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta ceturtās daļas un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Birzgalis

Tiesneses L.Slica

S.Zakrevska

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com